

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת שופטים

• דברי בינה •

שופטים שוטרים תתן לך בכל שעריך. (טז יח)
אפשר לבאר, מכאן מרומז ענין חודש אלול, שהוא עת נעילת שערים לכל השנה - אז צריך האדם להתעורר לתשובה. וזה "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך". וזה מרמז "אשר ה' אלקיך נותן לך, ושפטו את העם משפט צדק". דהנה השם יתברך תמיד מטיב לנו, ולא כמעשינו יגמול עלינו חלילה, רק ברוב רחמיו יתברך מסתיר עונותינו מפני כל המקטרגים. אבל אם עושין תשובה, אז השם יתברך שופט אותנו בצדק, שהכל רואים שאנו ראויים לכל טוב, והבית דין של מעלה וכל המקטרגים, הכל מליצין עלינו לטוב.

עמוד פז

• תולדות אדם •

לא תטה משפט לא תקח שוחד וכו'. (טז כ)
יש לפרש דבר זה על בני אדם הנוסעים להצדיק, ורוצים לקבל על ידו איזה טובה לנפשו. העצה לזה שיבוא להצדיק כמו שהוא ואל יאנה אותו שיסבור הצדיק

בו יותר מכמו שהוא, ויהיה תוכו כברו. ואז כשלא יטעהו יכיר הצדיק פחיתותו וחסרונו ויוכל לעורר רחמים עליו. מה שאין כן אם בא להצדיק ורוצה להתייפות לפניו ואין תוכו כברו, ורוצה להעלים ממנו חסרונו ופחיתותו, אז קשה לאיש הלז לקבל ממנו איזה טובה לנפשו.

וכמו ברפואת הגוף אם רוצה להטעות הרופא שלא להגיד לו מכאובו וחוליו, אין יכול להשיג ממנו שום רפואה לנפשו. והנה זהו מדרך היצר הרע כשרואה שהאדם בא להצדיק ורוצה להמלט מנגעי לבבו, אזי שולח לו הרהור תשובה בליבו לפי שעה. ועל ידי זה חוזר מאור פניו לטוב באותו שעה, ואז אין הצדיק מכיר בו, וממילא אינו מקבל טוב ממנו. ודבר זה נקרא שוחד שהיצר הרע משחד לאדם הרהור תשובה לפי שעה, וכחאי גוונא שעל ידי זה מטעה להצדיק שלא יכיר חסרונו. ועל זה אמר הכתוב "ושוחד לא תקח וכו' כי השוחד יעור עיני חכמים" וכו'. והעיקר לבוא להצדיק כמו שהוא בלי שום השתנות ואז יכול לקבל ממנו טובה כפולה ומכופלת.

עמוד רכז

• ארון עדות •

ולא תקח שוחד וגו' צדק צדק תרדוף. יש לרמוז, דהנה לפעמים כשמזדמן לאדם לעשות איזה מצוה, והיצר הרע רואה שלא יוכל להעבירו ממנה בפיתוי כל שהוא, אז יבוא אליו בשוחד, ואומר לו: מה לך לעשות מצוה קטנה כזו, הנח אותה ואני אתן לך אחרת תחתיה, גדולה ממנה כפל כפלים. וזהו ענין שוחד שרוצה לשחדו במצוה גדולה, כדי שיניח את הקטנה.

ועל זה אמרה תורה, "ולא תקח שוחד" מן היצר הרע להניח איזה מצוה, רק "צדק צדק תרדוף" שתדוף אחר כל המצוות וקמא קמא דמטא לידך עשה מיד. ולא תמתין, כמאמרם ז"ל 'מצוה שבא לידך אל תחמיצנה' וכו'.

עמוד שני

• ארון עדות •

צדק צדק תרדוף. (טז כ)
צדק כינוי למצוות השם. וכו'. ובענין קיום המצוות צריך אדם להיות מוסיף והולך, שכאשר עושה מצוה ראשונה, ידמה לו שלא עשאה כהוגן. ולכן כשיבוא לעשות שניה, ישתדל שמצוה זו תעלה על הראשונה בהתלהבות ובכוונת הלב, וכן תמיד.

וזה "צדק צדק תרדוף", שמצוה האחרונה תרדוף את הראשונה, ותשפיל ערכה, הכוונה, שתהיה נעשית ביתר שאת ויתר עז, והבן.

עמוד שני

• היהודי הקדוש •

צדק צדק תרדוף. (טז כ)
בשם הרב הקדוש מפרשיסחא היהודי ז"ל, להיות רדיפת הצדק בצדק לא בשקר. ודברי פי חכם חן. (שפת אמת תרל"א)
עמוד קסו

• חלקת יהושע •

צדק צדק תרדוף. (טז כ)
על פי דברי נועם אלימלך זצללה"ה על [ירמיה כג כד] "אם יסתר איש במסתרים", אף שלומד ומתפלל בחדרי חדרים, אך "ואני", שעושה כל זה עבור טובת עצמו, בחינת אני בגיאות, ואינו רוצה לנסוע לצדיקים, ולהכלל באחדות ישראל, אז "לא אראנו נאום ה'", השם יתברך לא רואה אותו. וזה מרמז אף ש"צדק צדק", שאתה עושה צדקות ומעשים טובים ותורה ותפלה, העיקר "תרדף", לקיים "בקש שלום ורדפהו" [תהילים לד], להכלל באחדות ישראל, ולהתקשר עם צדיקים.

דף כא

• מבשר טוב •

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם וגו' דברי ריבת בשעריך. (יז ח)
כבר הבאתי הרבה פעמים, מאמר הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצללה"ה שמפרש הכתוב "כי יפלא ממך דבר למשפט, בין דם לדם, בין דין לדין, ובין נגע לנגע, דברי ריבת בשעריך". היינו, שיפלא ממך דבר למשפט, מה הבדל יש "בין דם לדם" בין דם ישראל לדם אומות העולם, מדוע דם ישראל נשפך כמים רח"ל, ודם

והיינו, שיסוד אמונת בני ישראל היא בשלימות, ובבחינת תמים תהיה עם ה' אלוֹקֵיךְ. וכח זה שהם "בני מאמינים", הוא שהשרישו בהם אבותיהם הקדושים אמונה זו שלא לשאול שאלות כלל על הנהגת השי"ת, לא במוח, ולא בלב. אלא חובת האדם להאמין באמונה שלימה דגם זו לטובה, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ותמים תהיה עם ה' אלוֹקֵיךְ בלי פקפוק כלל. שכינתא בגלותא פי"ג

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

שום תשים עליך מלך וכו' מקרב אחיך תשים כו'. (יז טו)
דרשת חז"ל ידוע 'שכל שימות אתה משים מקרב אחיך הוא' [קידושין טו:]. והוא מצות עשה מרמ"ח מצות עשה שנוהג בכל

אומות העולם שקט ושאנן. "בין דין לדין", שבישראל שולט מידת הדין רח"ל, ולא באומות העולם. וכמו כן "בין נגע לנגע". לכך מגלה לך הכתוב שהכול הוא מחמת "דברי ריבות בשעריך", אלו הדברי ריבות והמחלוקת שבין בני ישראל רח"ל, שהם הגורמים לכל הגזרות והצרות רח"ל.

• מבשר טוב •

תמים תהיה עם ה' אלוֹקֵיךְ. (יח יג)
חובה על האדם לקיים "תמים תהיה עם ה' אלוֹקֵיךְ". דהיינו, שלא יהיה לו לאדם כל קושיות ותמיהות על מה שעושה עמו השי"ת, ואמונה ותמימות זו הכניסו אבותינו הקדושים בבני עד סוף כל הדורות. **וזה** הפירוש מה שאמרו בגמרא שבת [צז:]. ישראל "מאמינים בני מאמינים".

מעשי הצדיקים

וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשְׁחָד יַעֲזֹר עֵינֵי חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים. (טז יט)

באחד מביקוריו של הרה"ח ר' לייבל פרידמן ז"ל אצל ה'חזון איש' הגיש קוויטל ו'פדיון'. ה'חזון איש' דחה מלפניו את סכום הכסף ולא רצה לקבל, באמרו שאינו נוהג לקחת. התנצל ר' לייבל ואמר: "כשאני מגיע ליהודי טוב, אני נוהג לתת". כתגובה ביקש החזון אי"ש לדעת לשם מה נותנים 'פדיון', ענה לו ר' לייבל ז"ל תשובה. שמע החזון אי"ש על מהות ה'פדיון', ולקח את הכסף. לפי גרסה אחת במשפחה, הוא אמר ל'חזון איש' את דבריו של הגה"ק רבי שמואל ליב ז'ק זצ"ל, אב"ד ביאלא [נכד מרן הרה"ק מלענטשנא, ומחסידי מרן התולדות אדם], על פי דברי רש"י בריש פרשת שופטים על הפסוק "כי השוחד יעזור": "משקיבל שוחד ממנו, אי אפשר שלא יטה את לבבו אצלו להפך בזכותו". ומידה טובה מרובה כשנותנים מעות לצדיק, אי אפשר שלא יהפך בזכותו. (ארי שבחבורה עמ' 176, ועיי"ש ביאור נוסף בשם ה'תפארת שלמה')

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שדום פרוש ז"ר

לא תכיר פנים - הישמר מהעמדת פנים כאילו הנך הגון וישר, בכדי להטעות את החכם והצדיק - לא תכיר פנים - שהרי לא יוכל אז להעמידך בקרן אורה, ולהורות לך את הדרך המתאימה לך. (תולדות אדם)

תחילה, ואז יש בכחם של הצדיקים לקשר כל מעשיהם של ישראל להשם יתברך, שהם גם כן עלו במחשבה תחילה [ב"ר א ה]. ובכח הצדיקים להשפיע כל טוב לישראל בכח תפלתם ונעשים צינור המשפיע. והנה הצדיקים נקראים ארץ, וכמו שהארץ מצמיחה כל הרפואות והישועות לכל העולם, וכל החיות של כל העולם תלויה בארץ, כן הצדיקים המה צינור המשפיע כל הישועות עבור ישראל.

כי תבוא עמ' רלה

• זכרון משלי •

ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. (כא ז)

עיקר תשובה צריכה להיות לא על הפגם שפגם, רק על הסיבות המביאים להפגמים, והם תיקון המידות, 'קדש עצמך במותר לך' [יבמות כ]. וזאת הנקודה היא הנקראת תשובה מאהבה, ומזדונות נעשים זכויות. [וכו'].

ולתקן כל המידות, כמו עינים וידיים, כי הם עיקר השרשים לתיקון הברית. כמרומז בפסוק "ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו". והוא תיקון הברית, כמו שאיתא בגמרא [נדה יג]. 'אל תיקרי שוחטי הילדים אלא סוחטי הילדים' וכו', המרמז על ענין הידוע.

פרשת נצבים עמ' עט

זמן ובכל דור ודור. והאיך שייך מצוה זו בגלות המר הזה, ואף לפי דרשת חז"ל גם כן עתה אי אפשר לימנות שופטים לישראל כמאז ומקדם, והתורה הוא נצחיות. [וכו']

וזה נכון למאוד "שום תשים" שכל שימה שאתה משים יהא מקרב אחיך, לבל תירא ישראל ותפחד בית יעקב מגלות המר שהשליטו בכם אומות העולם ח"ו, לא כן זרע ישראל אל תירא עבדי יעקב, כי הם בגלות המר לא ישלטו בכם, רק "בקרר אחיך" הם הצדיקים שבכל דור ודור שהם פנימיות ישראל הם המנהיגים העולם.

עמוד מט

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

ככל אשר שאלת וכו' נביא אקים להם. (יח טז-יח)

כי באמת העיקר שנתן הקב"ה צדיקים לישראל, רק לעורר לבם לאהבתו יתברך, ולהראות להם את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, ולזה צריכים ישראל לבוא אל הצדיקים בכדי שיתעורר לבם ליראה ולאהבה את השם הנכבד והנורא. ובאם ח"ו אינם מתעוררים לאהבתו וליראתו יתברך ע"י הצדיקים ח"ו ביראת הרוממות, אזי ח"ו מתעורר לבם ביראת העונש. כמו שאמרו ז"ל [ברכות ג]. [וכו'].

והעצה לזה היא שיתקשר במחשבתו להש"י, וסוף מעשה במחשבה

הפצת הגליון השבוע נתרם לעילוי נשמת
הרה"ח ר' יוסף אלימלך בן רבי חיים אליעזר ז"ל

זונשיין

נלב"ע י"א אלול תשע"ח

נתרם ע"י בנו הרב נתן דוד זונשיין חי"ו